

Mastitis

Stafylococcus aureus

Forekomst

Infektioner med *Stafylococcus aureus* er den hyppigste årsag til subkliniske infektioner (infektioner uden symptomer) og dermed forhøjet tankcelletal i Danmark. Mellem 20 og 30 pct. af kørerne er inficerede.

Stafylokokker elsker sår. Derfor er alle former for overmalkning med udtrukne pattekanaler, som giver smårevner i pattekanalen, grobund for bakterien.

Symptomer

Stafylococcus aureus er kendt af de fleste landmænd, fordi det oftest er den bakterie, der optræder ved koldbrandsmastitis. Den ses også som en voldsom mastitis lige efter kælvning – især hos kvier.

Derudover optræder Stafylococcus aureus som mere almindelig mastitis i besætningerne – ofte med kraftigt hævet yver og smerter, og endelig er det den hyppigste årsag til subklinisk mastitis.

På besætningsniveau er symptomerne oftest, at mange køer bidrager med celler til tankcelletallet. Tankcelletallet vil ofte svinge betydeligt fra dag til dag. Op til flere hundredetusinde celler /ml.

Ved PCR undersøgelse er en Ct-værdi under 30 tegn på, at Stafylococcus aureus har stor betydning for besætningens tankcelletal.

Forebyggelse

Hold en god malkehygiejne. Brug handsker og sørg for korrekt indstilling af malkeanlæg, vakuum og aftager. Hav især fokus på god forberedelse og påsætning 60-80 sek. efter første berøring.

Pattedypning og goldbehandling er vigtige elementer i at reducere smittespredningen i besætningen.

Mastitis

◀ Kort sagt

- God hygiejnisk malkning ved aftørring, forberedelse og påsætning
- Sørg for korrekt indstilling af malkeanlæg, vakuum og aftager
- Undgå overmalkning ved korrekt aftagning
- Sørg for aftagning med et omkoblingsniveau på mindst 400 ml/min. ved to gange malkning og 600 ml/ min. ved tre gange malkning
- Brug handsker, der skiftes og desinficeres jævnligt
- Pattedesinfektion efter malkning med jod mindst 1 pct.
- Goldbehandling med antibiotika
- Tidlig behandling ved akut mastitis
- Sektionering og udsætning
- Ved udtagning af goldkopprøver ved ydelseskontrolprøver er det vigtigt at have fokus på at undgå overslæb
- Ovenstående er især vigtigt i AMS-besætninger. Sørg for grundig tømning af mælkeudskillere og hold øje med, at der ikke er mælkerester i slangerne mellem hver ko.

Behandling

Behandling i laktationen er oftest med et dårligt resultat. Men selvfølgelig skal der behandles ved hævelser, ømhed og smerter i yveret. Nye danske resultater tyder på, at fem dages behandling med penicillin i både kroppen og yveret, kan fjerne infektionen.

De penicillinresistente stafylokokker giver oftest et dårligt behandlingsresultat også med alle mulige andre præparater end penicillin. Derfor frarådes det at behandle disse infektioner og i stedet sætte disse køer ud.

For at begrænse smittespredning er sektionering og holdopdeling, med smittede køer for sig, utrolig vigtig. Det nedsætter nysmitte effektivt, så de rene køer fortsat kan være fri for mastitis.

Smittede køer bør udsættes eller eventuelt overvejes goldbehandling med antibiotika.

Læs også SOP for god malkning på:

www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/SOP